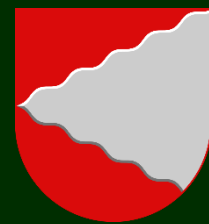

KAAVIN

HYTE VUOSIKERTOMUS 2023

KAIVI

Sisällys

1.	JOHDANTO :.....	2
2.	OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2023	3
2.1.	Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi	5
1.1.	TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA	8
1.2.	LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET	9
1.3.	NUORET JA NUORET AIKUISET	13
1.4.	TYÖIKÄISET	15
1.5.	IKÄIHMISET	16
2.	KESKEISET TULOKSET VALTUUSTOKAUDELTA	19
3.	Tehdyt toimet kunnassa	20
3.1.	Sivistystoimi	20
	21
3.2.	Kulttuuritoimi	21
3.3.	Nuorisotoimi	21
3.4.	Tekninen toimi	22
3.5.	ELINVOIMA.....	23
4.	Hyvinvointisuunnitelma	24
5.	Suunnitelman laatijat	25
6.	kertomuksen hyväksyminen toimielimissä	25

1. JOHDANTO :

Sote-uudistuksen myötä kunnille on tullut lisää vastuuta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) alueella. Tämä tarkoittaa, että kunnat ovat nyt entistä enemmän mukana toimissa, jotka pyrkivät parantamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia.

Kunnan tehtävänä on esimerkiksi

- Ennaltaehkäisevät terveystalvelut: Kunnat ovat vastuussa tarjoamaan asukkailleen terveysneuvontaa.
- Liikunta ja terveystliikunta: Kuntien tehtävänä on edistää liikunnallista elämäntapaa ja tarjota mahdollisuuksia liikuntaan eri ikäryhmille.
- Ravitsemus ja terveellinen ruokavalio: Kunnat voivat järjestää ruokailupalveluita, kouluttaa asukkaita terveellisestä ravitsemuksesta ja tarjota tietoa terveellisistä ruokavalioista.
- Mielenterveystpalvelut: Kuntien on huolehdittava mielenterveystpalveluiden saatavuudesta ja tarjottava tukea mielenterveyden haasteissa.
- Kulttuuri: Kunnan tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä.
- Yhteisöllisyys ja sosiaalinen osallisuus: Kuntien tulee luoda ympäristöjä, joissa asukkaat voivat kohdata toisiaan ja osallistua yhteisöllisiin toimintoihin.

Hyte-työ on tärkeää, koska se voi ehkäistä terveysongelmia ja parantaa asukkaiden elämänlaatua. Kuntien on yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa luotava kokonaisvaltainen hyvinvointistrategia, joka palvelee kaikkia kuntalaisia.

Laajan hyvinvointisuunnitelman pääkohdat vuodelle 2022–2025 oli

- **Matalan kynnyksen liikunnan lisääminen.**
- **Kulttuuritoiminnan kehittäminen.**
- **Järjestöjen ja liikuntaseurojen yhteiskokoukset.**
- **Mielenhyvinvointi.**
- **Edistää terveellistä ja liikunnallista elämäntapaa**
- **Osallistaa kuntalaisia**

2. OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2023

Liikunnan, mielenhyvinvoinnin ja terveellisten elintapojen lisääminen

Kunnan eri liikunta- ja harrastustoimijat ja – yhdistykset ovat kokoontuneet keskustelemaan kunnan tilanteesta ja miettimään mahdollisuuksia, ratkaisuja sekä ideoita kuntalaisten liikunnan ja terveellisten elämäntapojen lisäämiseksi. Matalan kynnyksen liikuntakerhoja järjestetään eri ikäryhmille, ikääntyneille alkaa keväällä 2024 ILOLLA-hankkeen kautta liikunta- ja hyvinvointineuvontaa ja nuorisolle on tarjolla höntsäliikuntaa.

Liikuntamahdollisuuksista ja –paikoista sekä liikuntakursseista ja –tapahtumista tiedotetaan entistä aktiivisemmin sekä kunnan sivuilla että sosiaalisen median kanavilla. Kunnan sivulla olevaan tapahtumakalenteriin päivitetään liikuntatapahtumat. Liikuntapaikkojen kävijämäärien seuranta on mahdoton toteuttaa, mutta tietoa saadaan hankkeisiin ja liikuntaryhmiin osallistuvista sekä kuntosalin käyttäjistä. Näistä voidaan lisätä viimeistään seuraavaan hyvinvointikertomukseen luotettavia tilastotietoja.

Liikunta-alueita ja -paikkoja ylläpidetään ja huolletaan entistä paremmin sekä parannetaan niiden houkuttelevuutta, viihtyisyyttä sekä toimivuutta. Kunnan sivulla ja sosiaalisessa mediassa tiedotetaan mm. latujen ja luistelujäiden kunnosta.

Kunta pyrkii kaventamaan polarisoitumista liikunnan suhteen kuntalaisten välillä keskittyen terveyttä edistävään liikuntaan ja tuomaan liikuntaa ja harrastamista luonnolliseksi osaksi arkea kaikille kuntalaisille. Kunta tarjoaa maksuttoman kuntosaliedun eläkeläisille ja työttömille.

Pyritään saamaan kuntaan liikuntaohjaaja, haku keväällä 2024.

Sairastavuusindeksi on valtakunnan korkeinta mikä johtuu ikääntyvästä väestöstä, että myös mielenterveysongelmista. Ikääntyvä väestö aiheuttaa kunnille monenlaisia haasteita. Ikääntyneiden tarve sosiaali- ja terveystalvluille kasvaa. Ikääntyvän väestön myötä myös hoivapalvelujen kysyntä lisääntyy, Kunnan on huolehdittava riittävästä resursseista ja palveluista. Myös ennaltaehkäisevän työn merkitys kasvaa.

Osallisuus

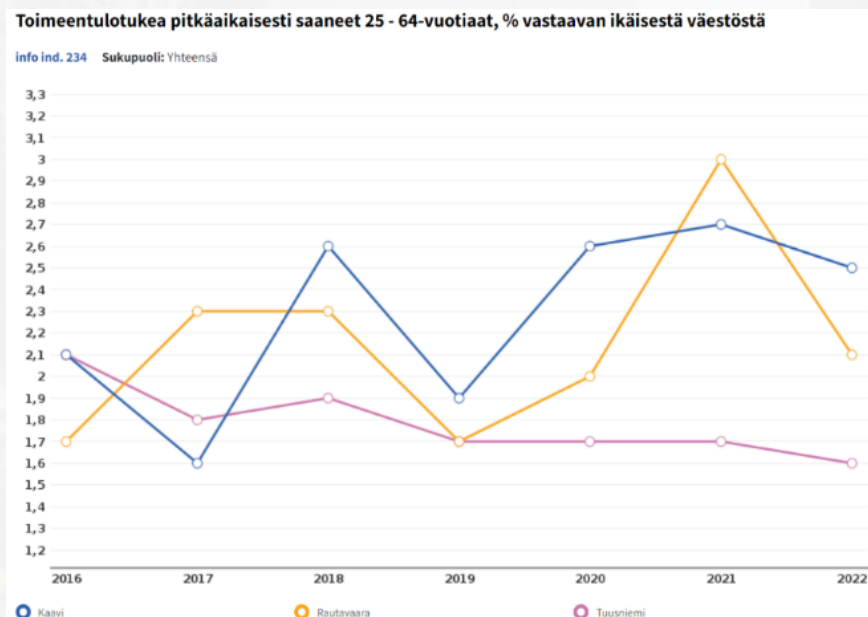
Kaavin kunta tiedotti ajankohtaisista asioista mökkiläisille Mökkiparlamentissa heinäkuussa 2023. Asukasraadit ja -foorumit, järjestöfoorumit otettiin osaksi kunnan toimintoja.

Torilla järjestettiin kunnan ja eri yhdistysten toimesta heinäkuussa viikoittain ohjelmallisia kesätori-päiviä. Myös kevät- ja syysmarkkinat järjestetään vuosittain.

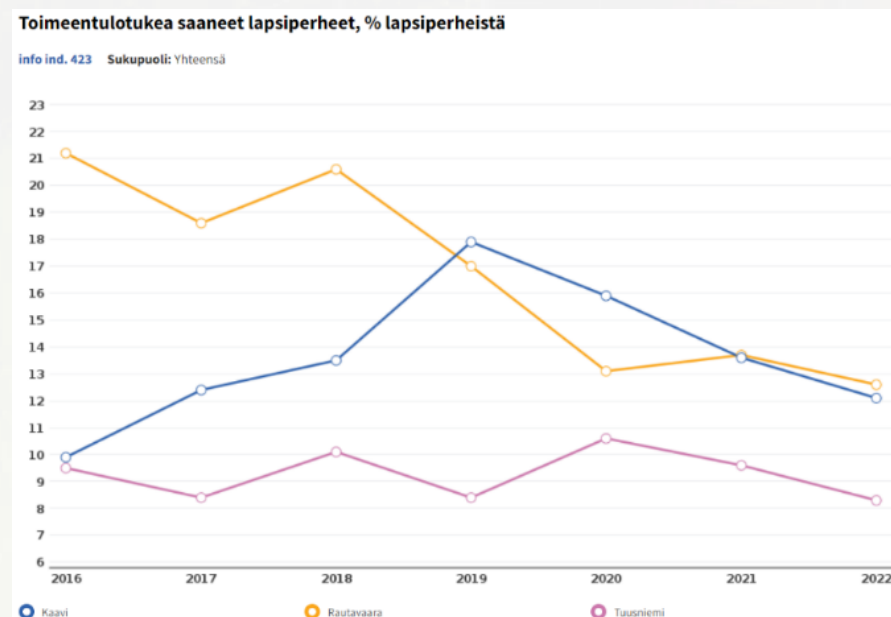
Kulttuuriin osallistumisen mahdollistuminen

Kunnassa otetaan käyttöön Kaikukortti, joka on tarkoitettu tukemaan vähävaraisten nuorten, aikuisten, perheiden ja ikäihmisten mahdollisuutta osallistua kulttuurielämään. Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja ja kurssipaikkoja kaikkiin niihin kulttuuri- ja liikuntapalveluihin, jotka kuuluvat valtakunnalliseen Kaikukortti-verkoston. Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia lippuja myös omille alle 18-vuotiaille lapsille ja lastenlapsille samaan tilaisuuteen, johon on itsekin osallistumassa.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64 v

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet

2.1. Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

TEA viisari on terveyden edistämisen vertailutietojärjestelmä, joka kuvaa kuntien ja alueiden terveydenedistämistoimintaa. Heikoimpana oli kulttuuri ja liikunta Kaavin osalta. Näihin panostettiin vuoden aikana ja tehtiin kehittämistyötä.

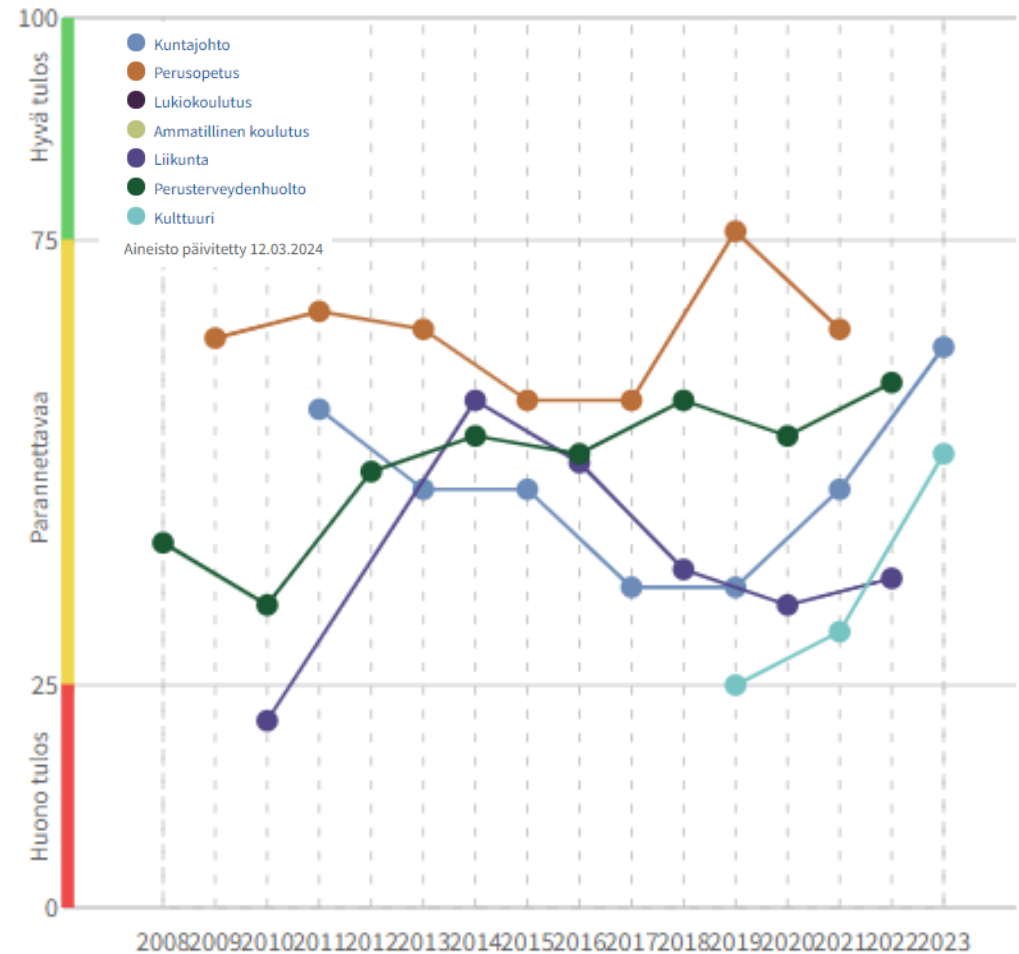
Verrokki kuntina toimivat muut Koillis-Savon pienet kunnat

Pisteet	Kaavi	Tuusniemi	Rautavaara	Koko maa
Kaikki sektorit	55	55	47	70
Kuntajohto	63	63	60	83
Perusopetus	65	59	39	65
Lukiokoulutus	49	65
Ammatillinen koulutus	64
Liikunta	37	51	23	72
Perusterveydenhuolto	59	70	59	70
Kulttuuri	51	31	50	71

Aluevertailu

Vuosivertailu

Lisää alueita

hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisältö indikaattorit

<https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/haku?q=v%C3%A4himm%C3%A4is>

<https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/haku?q=v%C3%A4himm%C3%A4is#>

*Indikaattori jossa vaadittiin
toimenpiteitä* **Suunnitelma**

*Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden,
tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi*

<p><i>Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailuosoitusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä info ind. 5317</i></p>	<p>Kaavin koulussa on mahdollisuus joka päivä kasvisruokavaihtoehtoon etukäteisellä ilmoituksella. Lisäksi vähintään kerran viikossa koulussa tarjotaan kasviruokaa kaikille ruokailijoille sekä lämpimiä kasviksia liharuuan yhteydessä.</p> <p>Näin voidaan edistää monipuolista kasvien käyttöä, totuttaa erilaisiin kasvisruokalajeihin sekä kehittää reseptiikkaa.</p> <p><u>Kouluruokasuositus</u></p>	<p>Kouluruokailussa noudatetaan valtakunnallisia suosituksia. Kouluruoka on lähellä tuotettua ja monipuolista. Lisäksi on toiveruokapäiviä.</p> <p>Kunta tarjoaa maksuttoman välipalan (näkkileipä/leipä, levite, vesi), lisäksi tarjolla on lounaalta yli jääneitä tuotteita (hedelmät, vihannekset, leikkeleet jne.)</p>
<p><i>Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja info ind. 5335</i></p>	<p>Järjestöfooromit kuntalaisraadit</p>	<p>Kaavilla järjestettiin Järjestöfooromit. Järjestöfooromit kokoontuvat säännöllisesti. Nimettiin Järjestö yhteyshenkilö.</p> <p>Osallistavia asukasiltoja</p>
<p><i>Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista info ind. 5331</i></p>	<p>Määritetään talousarviovuodelle olemassa olevat mittarit, joiden avulla voidaan seurata väestön hyvinvoinnin ja terveyden kehittymistä. Tässä tulee huomioida tarpeeksi pitkäjänteinen seuranta, sillä tulokset ovat nähtävissä pitkällä aika viiveellä.</p>	<p>Kuntalaisille järjestettiin erilaisia liikuntatapahtumia eri yhteistyötahojen kanssa.</p>
<p><i>Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen info ind. 5330</i></p>	<p>Esitetään tarkastuslautakunnalle otettavaksi käyttöön arviointikertomuksessaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumisen seuranta.</p>	<p>Tarkastuslautakunta arvio kunnan talouden ja toiminnan toteutumista verrattuna talousarvion tavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita.</p>
<p><i>Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille info ind. 5327</i></p>	<p>Nuorisotoimi, koulu ja seurakunta järjestää useita matalankynnyksen liikuntakerhoja liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.</p>	<p>Höntsä liikuntakerho toimii aktiivisesti Järvi-Kuopion seurakunnan kanssa. Kerho tavoittaa viikoittain 3-11 henkilöä. Kerho on tavoittanut myös vähemmistöryhmiä. 4H yhdistys on myös aktivoinut nuoria liikkumaan.</p>
<p><i>Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmäinfo ind. 5328</i></p>	<p>Perustetaan kuntaan poikkihallinnollinen työryhmä, jonka edustus koostuu sivistys-, teknisen- ja hallinnon edustajista, jonka tehtävänä on informoida ja kehittää liikunnan edistämistyötä. Hyödynnetään informaatiossa olemassa olevia viestintäkanavia ja tapahtumia.</p>	<p>Kuntaan on nimetty tilinpäätösvuonna poikkihallinnollinen HYTE työryhmä. Lisäksi HYTE työhön on kohdennettu henkilöstöresursseja.</p>

<p><i>Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen info ind. 5321</i></p>	<p>Toteutetaan yhteiskokous liikuntaseurojen ja yhdistysten kanssa esim. vuosittaisessa palkintogaalassa, jossa huomioidaan urheilun ja kulttuurin saralla menestyneitä henkilöitä, sekä kesän tapahtumasuunnittelun yhteydessä, jossa seurat ja yhdistykset luonnollisesti kokoontuvat yhteen.</p>	<p>Järjestöfoorumit 3-4 kertaa vuodessa. Foorumiin kutsutaan kaikki yhdistykset.</p>
<p><i>Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä - TEA, pistemäärä info ind. 3984</i></p>	<p>kulttuurisihteeri kaikukortti</p>	<p>Kaikukortti käyttöönottoa suunniteltiin. Jakajina tulevat toimimaan hyte koordinaattori sekä mieli ry. Kaikukortti Kaavilla toimii Ilmaisten kulttuurikohteiden lisäksi myös Kuopion kansalaisopiston kursseille. Kaikukortti toimii ympäri Suomea.</p> <p>Kunnan omat kulttuurikohteet ovat ilmaisia.</p>
<p><i>Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa info ind. 5323</i></p>	<p>Toteutetaan raportointi lasten ja nuorten osalta tutkimustuloksiin perustuen kunnan vuosikertomuksessa vuosittain.</p>	<p>Hyte vuosikertomukset</p>
<p><i>Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista info ind. 5336</i></p>	<p>Raportoidaan valtuustolle vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista vuosikertomuksen yhteydessä.</p>	<p>Hyte vuosikertomukset</p>
<p><i>Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarvointiin info ind. 5320</i></p>	<p>Osastopäälliköt raportoivat vuosikertomuksen liitteellä 1 toimielinten vaikutusten ennakoarvointiin.</p>	<p>Toimialakohtaiset raportoinnit sekä tilinpäätöksessä että vuosittaisessa henkilöstökertomuksessa.</p>
<p><i>Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa info ind. 5313</i></p>	<p>Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa puolivuositain ja laaditaan poissaolojen portaat ja niihin liittyvät toimenpiteet.</p>	<p>Poissaolomäärää seurataan, poissaolot kirjataan Wilmaan.</p> <p>Poissaoloihin puuttumisen portaat ovat käytössä.</p>

1.1.TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

Laajassa hyvinvointikertomuksessa ilmenneitä puutteita korjailtiin runsaasti. Toimien ansiosta Hyte kerroin nousi 9,2:sta 15,1. Hyvinvoinnin edistämiseksi tehtiin myös muita toimenpiteitä ennaltaehkäisevänä.

Kaavin väestön hyvinvointiin vaikuttavat rakenteelliset tekijät:

Väestön kehitys:

Kaavin asukasluku oli vuoden 2022 lopussa 2 686 asukasta. Väestö väheni edellisvuoteen verraten 54 henkeä. Väestömäärän kehitys oli laskeva Kuopiota lukuun ottamatta koko maakunnan alueella. Kaavilla väestörakenne painottuu myös iäkkäämpiin ihmisiin.

Kaavin väkiluku ikäryhmittäin. Lähde: Pohjois-Savon liitto, Tilastokeskus

Taloudellinen huoltosuhde:

Taloudellinen huoltosuhde mittaa sitä, kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti. Vuonna 2021 Kaavilla oli sataa työssäkäyvää henkilöä kohti 211,4 ei-työssäkäyvää henkilöä. Kaavin taloudellinen huoltosuhde on merkittävästi maan keskiarvoa (133,4) korkeampi. Kaavin väkiluku ikäryhmittäin.

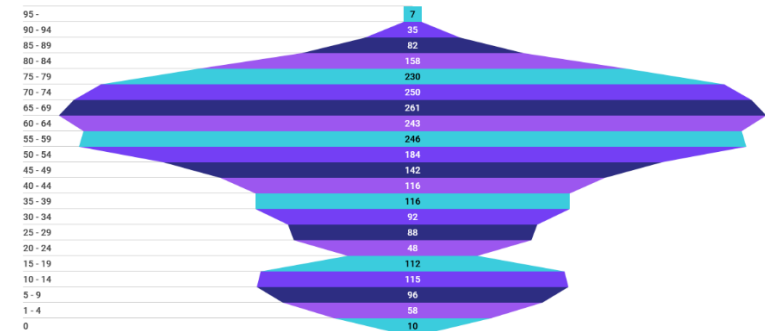
Lähde: Pohjois-Savon liitto, Tilastokeskus

Talouden kehitys:

Talouden tasapainottamista on toteutettu taloussuunnitelman 2023–2025 mukaisesti. Aiempien vuosien kumulatiivisen ylijäämän sekä valtuuston joulukuussa 2022 hyväksymän taloussuunnitelman 2023–2025 mukaisesti kunnan talouksen arvioidaan olevan suunnitelmakaudella tasapainossa.

HYTE-kerroin, 1 000 euroa

Info ind. 5355 Alue: Kaavi Sukupuoli: Yhteensä

1.2.LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

VARHAISKASVATUS:

Ravitsemus: Kaavin kunnan varhaiskasvatuksessa noudatetaan valtakunnallisia ravitsemussuosituksia. Lapsille tarjotaan monipuolista ja ravintorikasta ruokaa. Opetellaan maistamaan erilaisia ruokia, kasviksia, juureksia ja viljatuotteita. Ruokakasvatus osana jokapäiväistä pedagogista toimintaa ruokailun lisäksi mm. leikin ja tutkimisen kautta.

Henkilöstö ruokailee lasten kanssa mallittaen sekä ruokailua, että ruokailutapoja. Ruokailuympäristö rakennettu houkuttelemaan omatoimisuutta ja kokeilun halua. Tarvittaessa huomioidaan lasten tuen tarpeet.

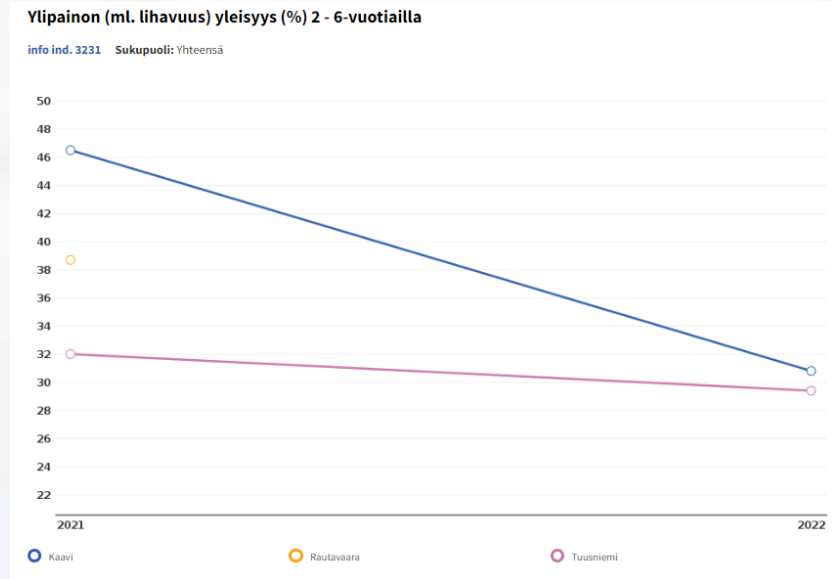
Ruokakasvatus osana toimintakulttuuria. Vanhemmille ohjausta ja opastusta lapsen ravitsemukseen vanhempainiltojen, vasukeskustelujen ja erityisopettajan konsultoinnin kautta. Kannustetaan monipuoliseen ja terveelliseen ruokailuun ja satokausien mukaisten tuotteiden hyödyntämiseen.

Suun terveydenhuolto ja hygienia: Varhaiskasvatuksessa lapsille annetaan ruokailun jälkeen ksylitolipastilli ja vanhemmille tarvittaessa jaetaan tietoa hammashuoltoon liittyvissä asioissa. Ohjataan siisteyskasvatukseen ja hygienian hoitamiseen liittyvissä asioissa, mikäli tarvetta ilmenee.

Liikunta: Kaavin varhaiskasvatus osallisena Liikkuva varhaiskasvatus -kampanjassa. Päivittäinen liikkuminen vahvasti osana varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria. Päiväkodin oma piha, koulun sali ja lähiliikuntapaikat sekä ympäröivä luonto kannustavat aktiiviseen osallistumiseen ja liikkumiseen. Päiväkodin piha-alue toiminta ajan ulkopuolella yksi kunnan lähiliikunta alueista, jota perheet voivat käyttää.

Päiväkodin piha-alue ja sisätilat suunniteltu varhaiskasvatussuunnitelman mukaisilla liikuntaa ja liikkumista tukevilla välineillä ja toiminnolla. Arjessa lasten kanssa hiihdetään, luistellaan, lasketaan mäkeä, jumpataan ja liikutaan sekä sisällä, että ulkona vaihtoehtoisilla tavoilla (mm. käytävääutot). Liikutaan monipuolisessa maastossa motoriikan kehittymisen tueksi. Toiminnan suunnittelussa huomioitu entistä enemmän ulkoilun pedagogiikan lisäämistä.

Koulutusta järjestetty ja järjestetään henkilöstölle ja vanhemmille mm. Pohjois-Savon liikunnan kanssa yhteistyössä. Varhaiskasvatuksessa suunnitteilla keväälle 2024 perheissä kiertävä liikuntareppu perheiden liikkumisen aktivoimiseksi.

Turvallisuus: Varhaiskasvatusympäristö on esteetön, turvallinen ja toimintaa tukeva. Henkilöstöllä voimassa olevat ensiaputaidot. Jatkuva turvallisuusriskien kartoittaminen ja riskien poistaminen osana varhaiskasvatuksen arkea.

Huoltajien kanssa pidettävissä varhaiskasvatus keskusteluissa tai muissa tilanteissa ilmenneiden arjen haasteiden tai ongelmien osalta ohjausta tarvittavien tukipalveluiden piiriin.

Huoltajia kuullaan säännöllisesti ja huomioidaan osallisuus varhaiskasvatuksen toiminnan kehittämisessä.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2019	2020	2021	2022
0 - 6-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2030 (laskettu 2021) info ind. 740	Kaavi	yhteensä			3,8	
	Rautavaara				3,6	
	Tuusniemi				2,8	
Ahtaasti asuvat lapsiasutokunnat, % kaikista lapsiasutokunnista info ind. 190	Kaavi		40,1	37,2	34,5	34,6
	Rautavaara		47,9	42,9	45,4	44,7
	Tuusniemi		49,7	45,0	41,3	42,1

ESI- JA PERUSOPETUS

Kaavin kunnan perusopetuksessa noudatetaan valtakunnallisia ravitsemussuosituksia. Kaikki (100%) Kaavin koulun oppilaat osallistuvat kouluruokailuun jokaisena koulupäivänä. Koulun henkilökunta ruokailee oppilaiden kanssa yhdessä ja ruokakasvatusta toteutetaan myös oppitunneilla.

Koulupäivinä, jotka jatkuvat kello 13 jälkeen on oppilaille tarjolla maksutta välipala. Välipalalla on tarjolla näkkileipää/leipää, levitettä, vettä. Lisäksi on tarjolla lounaalta ylijääneitä tuotteita (hedelmät, vihannekset, leikkeleet jne.)

Kaikki oppilaat saavat kouluruokailun jälkeen ksylitolipastillin, pastillit kustantaa Kaavin MLL.

Myös kouluterveydenhoitaja ohjaa lapsia ruokailuun ja ravintoon liittyvissä asioissa.

Päivittäinen liikkuminen on vahvasti osana Kaavin koulun toimintakulttuuria. Lapset ovat aktiivisia välitunneilla ja piha-alueet mahdollistavat monipuolisen liikkumisen koulupäivän aikana. Jokaisena koulupäivänä on myös ns. pitkä välitunti, jossa liikuntaa kertyy noin 30 minuuttia.

Kouluympäristö on esteetön ja turvallinen. Henkilöstöllä on voimassa olevat ensiaputaidot. Turvallisuussuunnitelma päivitetään lukuvuosittain ja turvallisuuteen liittyviä havaintoja tehdään arjessa.

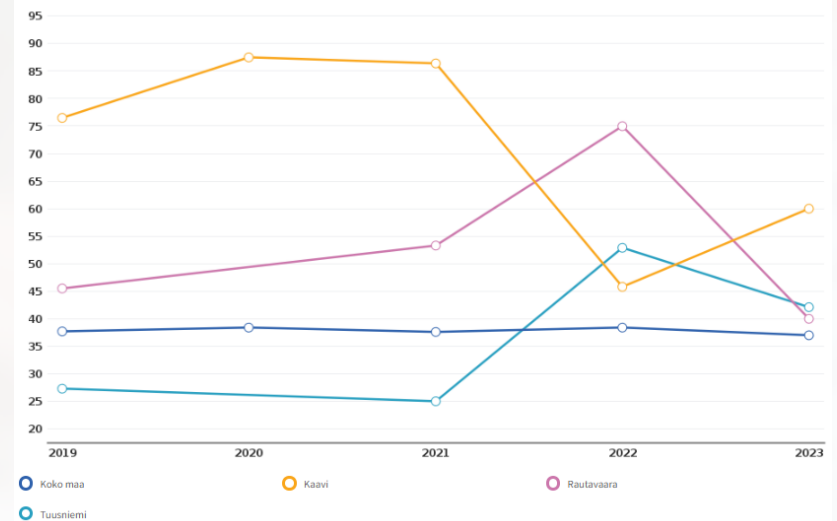
Kaavin koululla toimii oppilaskunnan hallitus, joka valitaan jokaisen kouluvuoden syksyllä vaaleilla. Oppilaskunnan hallitus kokoontuu kuukausittain ja toimintaa ohjaa yksi koulun opettajista.

Vanhempainiltoja pidetään säännöllisesti, keskimäärin 2 vanhempainiltaa/luokka. Lisäksi aikakin syksyisin on koko koulun yhteinen vanhempainilta.

Yhteistyötä lasten huoltajien kanssa tehdään aktiivisesti, päätiedotuskanavana toimii oppilastietojärjestelmä Wilma.

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

info ind. 5477 Sukupuoli: Yhteensä

TUUSNIEMEN YLÄKOULU

Kaavin yläkoulu sijaitsee Tuusniemellä. Indikaattoreissa nähdään koko koulun lasten tilastot, joten ei ole täysin vertailukelpoinen kunnan tilanteeseen. Indikaattoreiden mukaan päihteiden ja nikotiinin tuotteiden käyttö on vähentynyt. Mielenterveyden osalta myös tilanne on kohentunut.

Koulunruokailun osalta tilanne on huonontunut, Liki 40% oppilaista ei syö koululounasta.

Yksinäisyys oli yksi suurimmista ongelmista yläasteella. Noin 14% koko yksinäisyyden tunnetta, kun valtakunnallisesti luku 10%. Keinot puuttua ongelmiin on heikot, kun ei kunnassa omaa koulua.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 3904	Tuusniemi	yhteensä	27,3		37,9
Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 5680			16,9		
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) info ind. 5362			11,8		10,3
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 328			27,3		14,0
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 286			35,8		19,6
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4715			23,1		14,3
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-) info ind. 4956			15,4		10,7
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 1514			10,3		
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky info ind. 5478			43,8	39,3	43,5
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) info ind. 5368					22,4
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4700			63,1	75,5	

Syrjäytymisvaarassa olevien nuorien määrä on kunnan kokoon nähden suuri. Vaikka verrokki kuntiin nähden pienin. Jokainen syrjäytynyt nuori tulee kalliiksi ja keinot varhaiseen puuttumiseen ovat heikot yläkoulun puuttumisen vuoksi.

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä info ind. 5387	Kaavi	15,1	12,5
	Rautavaara	20,9	17,6
	Tuusniemi	27,5	17,4

1.3. NUORET JA NUORET AIKUISET

Nuorisotalon toiminta on selvästi monipuolistunut, ja se on houkuttellut nuoria entistä enemmän. Talon käyttö lisääntyi 11.33 %. Liikuntamahdollisuuksien lisääminen, yhteisesti sovitut säännöt ja vapaa-ajan viettoon tarjottavat vaihtoehdot ovat varmasti olleet tärkeitä tekijöitä tässä kasvussa. Talolla on myös toimintaa nuorille aikuisille, kuten työttömien kahvila ja iltakahvilat. Talotoiminnasta tehtiin myös kyselyjä, jossa koettiin talo toiminta turvalliseksi ja hyväksi. Yksittäisiä kiusaamistapauksia oli ollut. Lisäksi myös osallistumista talotoimintaan toivottiin lisää.

Nuorisotoimi on aloittanut höntsäliikunnan kehittämisen kunnassa. Höntsä tarjoaa nuorille mahdollisuuden kokea yhdessäoloa ja rentoa liikuntaa, oli kyse sitten ohjatusta toiminnasta tai omatoimisesta liikkumisesta. Höntsäliikunta on kokoontunut kerran viikossa ja kävijämäärät ovat olleet 3–12 välillä.

Höntsäliikunnalla on monia positiivisia vaikutuksia nuorten hyvinvointiin:

- Yhteisöllisyys: Höntsätoiminta luo yhteisöllisyyttä ja yhdessä jaettuja elämyksiä. Nuoret voivat tutustua toisiinsa ja luoda positiivisia suhteita liikunnan parissa.
- Sosiaalinen pääoma: yhdessä tapahtuva höntsäliikunta voi lisätä koulun sosiaalista pääomaa. Se vahvistaa sosiaalisia verkostoja ja yhteisöllisyyttä osallistujien kesken.
- Mielenterveys ja terveys: Liikunta vaikuttaa myönteisesti mielenterveyteen ja yleiseen hyvinvointiin. Se voi auttaa vähentämään stressiä ja parantamaan unen laatua.

Sivukylissä asuvien nuorten tavoittaminen harrastusten pariin on haasteellista. Nuorisotoimi kokeili kesällä jalkautumisia kyliin. Näillä jalkautumisissa tuotiin mahdollisuus kokeilla eri harrastusmahdollisuuksia ja sekä lisättiin nuorten tietoisuutta terveellisestä välipalasta.

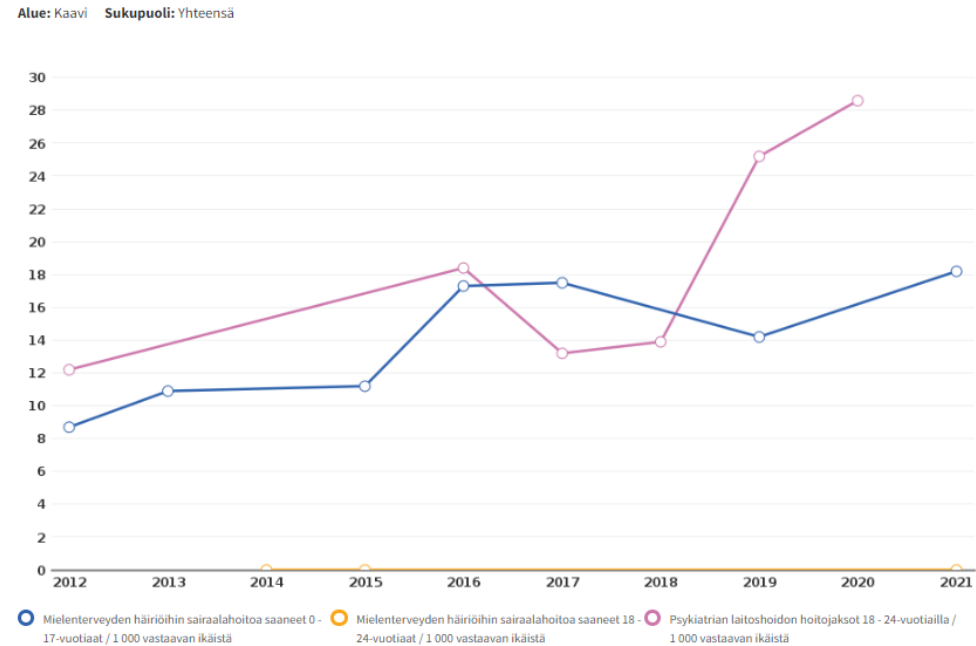

Ehkäisevä päihdetyötä tehtiin oppilaitoskäynneillä. Henkilökunnan tietoisuutta lisättiin Ehyt:ryn koulutuksilla. Nuorisotalo on päihteetön ympäristö, jossa nuoret voivat kokoontua ja viettää aikaa ilman päihteiden haittoja. Lisäksi erilaisia kampanjoita oli läpi vuoden ”lapsi lasin takana” ”tiedätkö mitä nuori tekee kesäilloissa”

Yksi vahvasti nouseva ilmiö on yksinäisyys valtakunnallisesti. Kaavilla tämä nousee vielä yli valtakunnan keskiarvojen yläkoulun osalta. Yksinäisyyttä kokee 14.5% nuorista, kun vastaava luku alakoulussa on 8%. NOP:ssa tämä asia on nostettu esille. Yksittäistapauksia koulunkäymättömyydestä on tullut ilmi yläkoulunpuolella.

Koillis-Savossa mielenterveysongelmat ovat tunnustetusti merkittäviä. Itä-Suomen aluehallintovirasto on antanut kolme huomautusta Pohjois-Savon hyvinvointialueelle, ja erityisesti lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut ovat edelleen suurissa vaikeuksissa. Tämä näkyy myös Kaavin tilastoissa.

Etsivä nuorisotyössä nämä ongelmat näkyvät pitkäaikaisina asiakkuuksina. Vaikka nuorison määrä on koko ajan laskeva niin pitkäaikaiset asiakkuudet vaativat enemmän työtä. Mielenterveyspalvelut ovat hankalasti saatavilla. Tietoisuuden lisääminen ja varhainen puuttuminen on avain asemassa tilanteen parantamiseksi. Syrjäytynyt nuori tulee yhteiskunnalle aiheuttamaan merkittäviä kustannuksia.

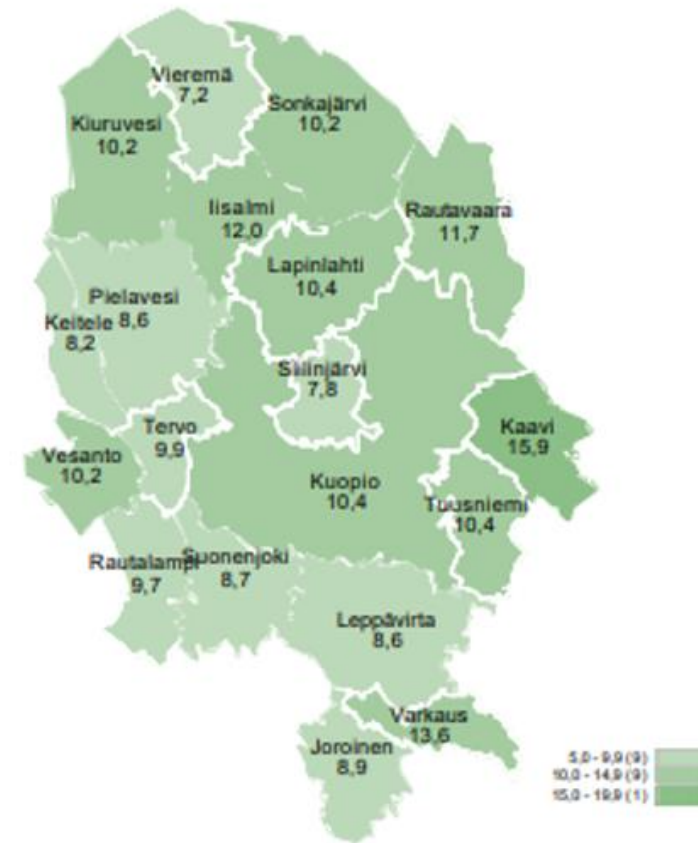
1.4.TYÖIKÄISET

Työttömien määrä kasvoi voimakkaasti vuoden lopussa. Rakenne työttömyys on pysynyt miltei samana. pienessä kunnassa yksittäisetkin ihmiset näkyvät prosenttien nousuna. Vertailukuntiin nähden hyvin saman kaltaisia lukemia. Koillis-Savon alueella on koko maahan nähden korkeampi rakennetyöttömyys.

Työtä ja hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa Koillis-Savossa hanke aloitti toiminansa. Hankkeen päätavoitteena on pitkäaikaistyöttömien ja/tai pitkittyneen työttömyyden uhasa olevien elämänhallinnan ja -laadun sekä työ- ja toimintakyvyn parantaminen kohti työllistymistä.

Alue	Sukupuoli	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Koko maa	yhteensä	4,6	4,2	4,6	5,3	4,5	4,2
Kaavi		5,2	6,0	6,4	5,4	5,3	6,1
Rautavaara		5,7	4,6	4,3	5,3	4,2	5,8
Tuusniemi		7,2	5,0	6,1	6,4	5,7	5,9

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

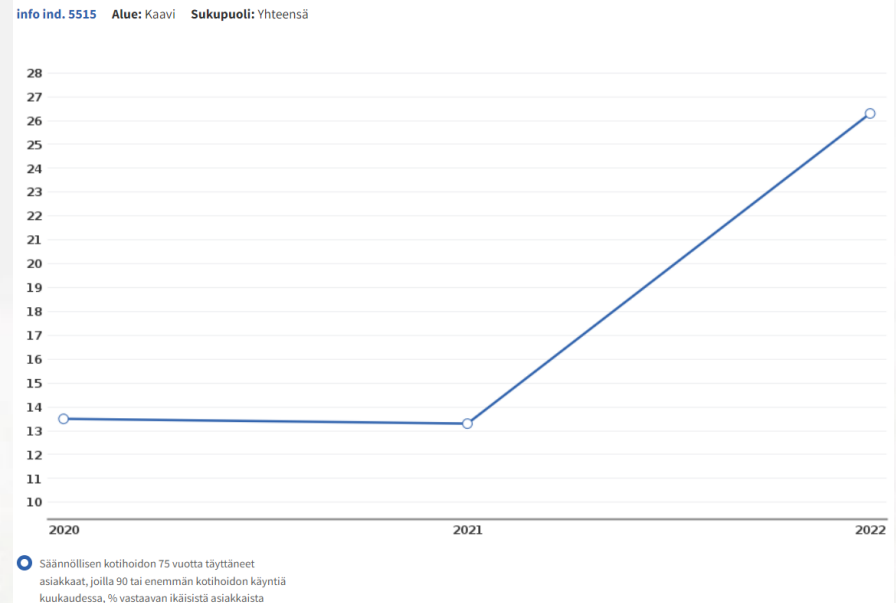

1.5. IKÄIHMISET

Kaavin kunnassa pyritään siihen, että ikäihmiset selviytyvät kotonaan turvallisesti mahdollisimman pitkään. Tavoitteeseen pääsemiseksi ikäihmisille tarjotaan terveyttä ja hyvinvointia edistäviä ja kotona selviytymistä tukevia palveluja. Hoivaa ja huolenpitoa tarvitsevia asiakkaita pyritään tukemaan, auttamaan ja hoitamaan mahdollisimman pitkään heidän kodeissaan, antamalla kodinhoitoa ja tarvittavia tukipalveluja. Hyvinvointialue vastaa kotipalvelun ja kotisairaanhoidon toiminnasta, sekä asumispalveluiden järjestämisestä, kun kotona asuminen ei enää onnistu.

Kaavin kunta toteuttaa vanhustyön palveluja Welfare mix-periaatteella, mikä tarkoittaa hyvinvointipalveluiden järjestämistä hyvinvointialueen, kuntien, palveluja tuottavien yhteistyöorganisaatioiden (esim. kansalaisopisto), yksityisten palveluntuottajien, vapaaehtoissektorin ja kotitalouksien yhteistyönä. Pääpaino kunnan hyvinvointipalveluiden tuottamisessa on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä ja ennakoinnissa. Järjestöjen toimintaa tuetaan, jotta ikääntyneiden elinoloja voidaan parantaa.

Säännöllisen kotihoidon 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, joilla 90 tai enemmän kotihoidon käyntiä kuukaudessa, % vastaavan ikäisistä asiakkaista

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä

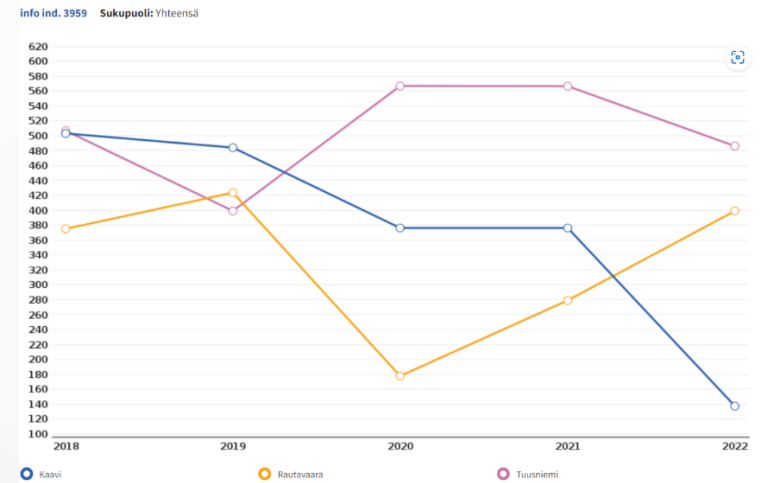
Alue	Sukupuoli	2021	2022
Kaavi	yhteensä	49,0	46,7
Rautavaara		50,8	50,6
Tuusniemi		48,1	50,6

Kaavilla kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot on vähentyneet vuodesta 2018 merkittävästi. Kaavilla on ikääntyneiden ihmisten kaatumisia ehkäisty poistamalla ympäristöön liittyviä vaaranpaikkoja esimerkiksi huolehtimalla asianmukaisesta hiekoittamisesta sekä tarjoamalla mahdollisuuksia lihaskunnan harjoittamiseen (liikkumisryhmät, lähiliikuntapaikat). Kunta myös tarjoaa eläkeläisille pääsyn kuntosalille maksutta.

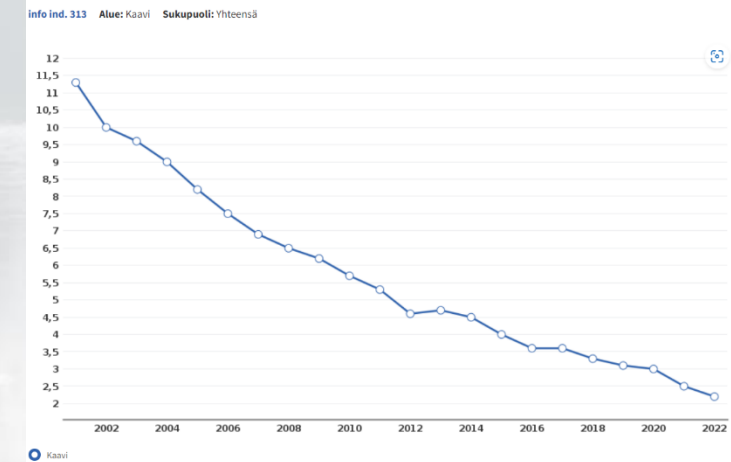
Kunnassa on suunniteltu tulevaa ILOLLA-hanketta, joka käynnistyy vuoden 2024 alussa. ILOLLA-hanke tarjoaa yli 65-vuotiaiden ryhmässä tapahtuvaa liikuntaneuvontaa. Lisäksi hankkeen toisessa osassa toteutetaan yksilöllistä hyvinvointineuvontaa vähän liikkuville ja/tai terveydellisiä riskitekijöitä omaaville yli 55-vuotiaille.

Täyttä kansaneläkettä saaneita 65 vuotta täyttäneitä oli Kaavilla 2,2 % vastaavan ikäisestä väestöstä vuonna 2022, joka on hieman vähemmän kuin vertailukunnissa Tuusniemellä ja Rautavaaralla, ja määrä onkin ollut tasaisessa laskussa jo useamman vuoden ajan.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattoria voidaan käyttää vaikeiden mielenterveysongelmien epäsuorana osoittimena. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä oli Kaavilla 4,3% vastaavan ikäisestä väestöstä vuonna 2022. Määrä on ollut laskeva jo useiden vuosien ajan.

Mielenterveysongelmat ovat Kaavilla suuri haaste ja ne koskettavat myös iäkkäitä kuntalaisia.

Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä tarjoamalla Kaikukortin tiukassa taloudellisessa tilanteessa oleville, ikäihmiset mukaan lukien. Kortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja esimerkiksi museoihin, festivaaleille, urheilutapahtumiin, liikuntakohteisiin ja kurssipaikkoja kansalaisopistoihin. Pohjois-Savon Kaikukortti-kokeilu alkaa 1.2.2024 ja kestää vuoden 2024 loppuun, jonka jälkeen maakunta päättää jatkosta.

Kunnassa toimii vanhus- ja vammaisneuvosto, joka kokoontui vuonna 2023 kolme kertaa. Lisäksi lokakuussa järjestettiin vanhusten tapahtuma, johon osallistui n.50 henkilöä. Keskustelua on herättänyt ikäihmisten kokema turvattomuus, jota aiheuttaa häiriökäyttäytyminen julkisilla paikoilla, sekä autoilla tapahtuvasta huviajelusta aiheutuva meteli ja vaaratilanteet. Kunnalla ei ole mahdollisuuksia puuttua asiaan, vaan se on poliisin ja kiinteistöistä vastaavien tehtävä.

On myös keskusteltu ikäihmisten tarpeesta saada henkilökortti, jotta mm. henkilöllisyyden todentaminen ja sähköisten palveluiden käyttö jatkossa onnistuu. Tämän kaltainen keskitetty henkilökorttien hankinta pyritään toteuttamaan vuoden 2024 aikana.

2. KESKEISET TULOKSET VALTUUSTOKAUDELTA

Kaavi kunnan valtuustostrategia on hyväksytty valtuustossa 26.4.2022 § 17 ja se on laadittu vuosille 2021–2025. Yhtenä valtuustokauden päätavoitteena on se, että Kaavilla on puoleensavetävä brändi. Kaavi Ihan Pimee uusi ilme ja uuden ilmeen mukaiset kotisivut julkaistiin joulukuussa 2023.

Tapahtumia vuoden varrella olivat mm. Kaskenhihto, kevätmarkkinat, Kaavi Kantri & Blues tapahtuma, Kuavin Kuhinat-päivä (+mökkiparlamentti), Vaikkojokimarkkinat, syysmarkkinat, kekrijuhlat, joulun avaus sekä vuoden pimeimmän päivän nokipannukahvi tapahtuma torilla.

Hankkeista kesäkuussa loppui Työtä Ideasta innovaatiohanke. Pimeäntaivaan hyödyntäminen osana vastuullisen matkailun kehittämistä-hankkeen päätösjuhlat olivat elokuussa. Tuumasta Toimeen -työllisyysuhanke päättyi 31.12.2023.

Kaavin kunta on rakentanut tulevaisuuttaan suunnitellusti. Kunnassa on laajennettu ja peruskorjattu koulukiinteistö, jonka kunnan arvioidaan olevan erittäin hyvä. Tammikuussa 2023 käyttöön otettiin Koulutien uusi päiväkotitoimitus, johon jatkossa mahtuvat kaikki kaavilaiset varhaiskasvatuksen piirissä olevat lapset. Huomioitavaa on myös se, että vuoden 2023 jälkimmäisellä puoliskolla varhaiskasvatus oli lapsiperheille maksutonta. Kaavin kunnanviraston toiminnallinen sisäsaneeraus alkoi vuoden 2023 loppupuolella. Kaavin nuorisotalon lämmitysmuodon muuttaminen maalämpöön oli myös energiatehokkuuden kannalta merkittävä investointi.

1.1.2023 lukien Kaavin kunta on vuokrannut Pohjois-Savon hyvinvointialueelle sote-kiinteistönsä (palvelukeskus, paloasema, kouluterveyden hoitajan työtila) kolmen vuoden sopimuksella. Lisäksi sopimuksessa on optio yhdelle lisävuodelle. Yksityissektori (Attendo) tarjoaa 60 modernia hoivakotipaikkaa ikäihmisille erittäin korkealaatuisissa Elotupa ja Syystuuli toimipaikoissaan. Tilinpäätösvuoden aikana Pohjois-Savon hyvinvointialue ja Attendo eivät päässeet sopimukseen, joka aiheutti tilanteen, ettei uusia asiakkaita sijoittunut Kaavin yksiköihin. Tilat olivat siten osittain vajaakäyttöisiä.

Lähiajan haasteita ovat valtionosuusuudistus ja hyvinvointialueen palveluverkkoon kohdistuvat mahdolliset muutokset. Myös talouden näkymät ja huolestuttava työttömyyden kasvu aiheuttavat haasteita nyt ja lähivuosina.

3. Tehdyt toimet kunnassa

3.1.Sivistystoimi

Kaavin kunnan uusi päiväkoti otettiin käyttöön vuoden 2023 alussa. Maksuton varhaiskasvatus aloitettiin valtuuston päätöksellä 1.7.2023 alkaen. Lapsia päiväkodissa on kirjoilla yli 60.

Varhaiskasvatus tarjoaa yhteistyössä perheiden kanssa lapsille laadukkaan, turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön. Toiminnan arvot ovat luottamuksellisuus, kasvatuskumppanuus ja lapsiläheisyys.

Esi- ja perusopetusta järjestetään Kaavin koulussa. Oppilasmäärä on noin 140. Koululla panostetaan oppilaiden saamaan tukeen, koulunkäynninohjaajien tukea on tarjolla ja lisäksi koululla työskentelee 4 erityisopettajaa.

Perusopetuksessa tarjotaan jatko-opintojen kannalta tarvittavat tiedot ja taidot, ja opetustyössä painotetaan omatoimisuutta. Opetus- ja kasvatustyö toteutetaan yhteistyössä lasten huoltajien ja muiden sidosryhmien kanssa. Opetus järjestetään oppilaan ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Oppilashuollossa painotetaan varhaisen puuttumisen merkitystä hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Oppilashallintojärjestelmänä käytetään Wilmaa, joka toimii myös koulun päätiedotuskanavana.

Kansalaisopisto järjestää kaavilaisille monipuolista kurssitarjontaa. Vuonna 2023 kurssilaisia oli 447 henkilöä ja kursseja toteutui 954 tuntia.

Kuntalaisille järjestettiin erilaisia liikuntatapahtumia eri yhteistyötahojen kanssa.

Kaavin kunnan kirjastopalvelut on toteuttanut Kuopion kaupunginkirjasto vuodesta 2013 lähtien. Kaavin kirjasto on yksi Kuopion kaupunginkirjaston lähikirjastoista. Kirjastoyhteistyö turvaa ammatillisesti pätevän henkilöstön ja kuntalaisille mahdollisuuden käyttää laajaa aineistokokoelmaa. Omatoimikirjasto on lisännyt kuntalaisten kirjastokäyntejä.

Joukkoliikenteen osalta kunnassa järjestettiin asiointiliikennettä koko vuoden 2023 ajan. Palvelu on osoittautunut tarpeelliseksi taajaman ulkopuolella asuville.

3.2. Kulttuuritoimi

Kunnan tehtävänä on tukea, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa. Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harrastamista ja harjoittamista, taidepalveluiden tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä.

Kasvun ja oppimisen lautakunta jakoi kulttuuritoimen avustusta kolmelle yhdistykselle, eli kaikille hakijoille.

Koululla ja päiväkodissa järjestettiin musiikkikonsertteja. Paikalliseen kotiseututyöhön liittyviä vierailijoita kävi myös pitämässä oppitunteja koululla.

Kotiseutumuseo Eloaitta oli avoinna koko kesän 2023, kesätyönuoret toimivat museo-oppaina.

Kaavin koululla sijaitsevassa sotaveteraanien perinneaulassa vieraili vuoden aikana useampi sata kävijää. Museo on avoinna tilauksesta ja lisäksi esittelyjä pidetään kunnan tapahtumien yhteydessä (Kekrijuhlat, Kaskenhihto jne.).

Kaikukortti otettiin käyttöön tasa-arvoisuuden lisäämiseksi.

3.3. Nuorisotoimi

Kaavin kunnan nuorisotalolla kävijöitä oli nuorten osalta 3578. Yli 18-vuotiaita kävijöitä oli 1732 henkilöä. Koulunuorisotyö on ollut säännöllistä. Nuorisotoimeen resursoitiin lisähenkilö vuoden 2023 ajaksi. Nuoriso-ohjaajan lisäresurssin avulla pyrittiin tavoittamaan entistä laajemmin nuorisoa ja ennalta ehkäisemään nuorison pahoinvointia.

Nuorisotalo toimii myös työkokeilu- sekä palkkatukityöpaikana.

Uusia toimintamuotoja jalkautumisia sivukyliin nuorten aktivoimiseksi.

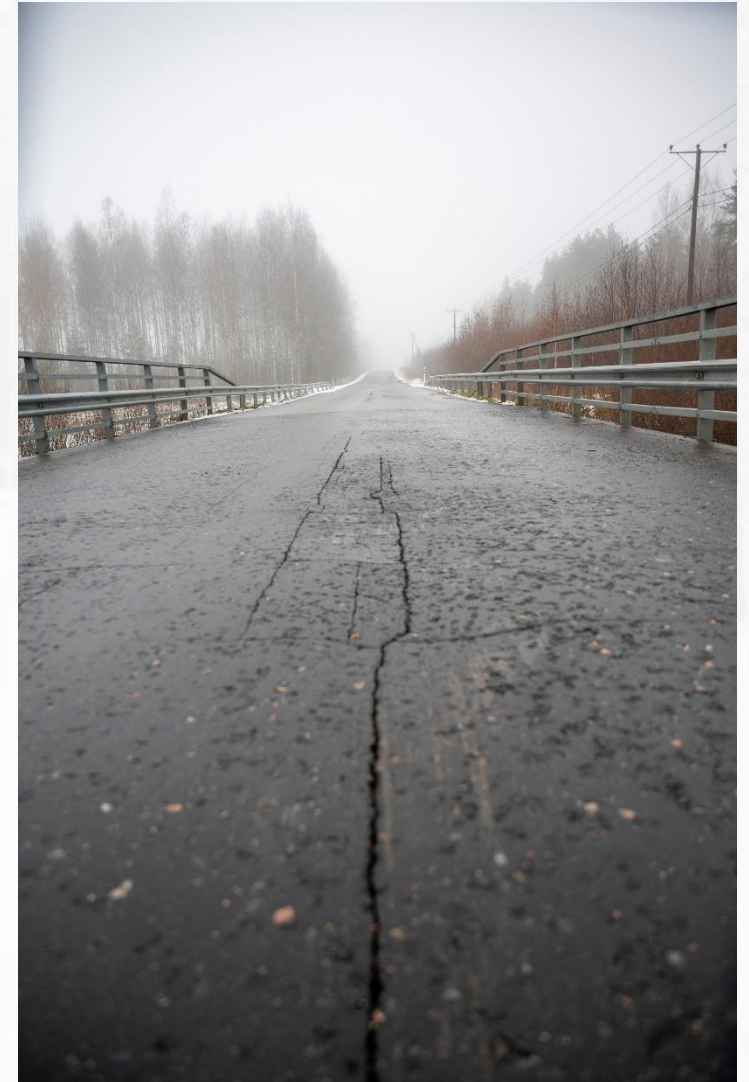
3.4. Tekninen toimi

Kaavin kunnan kaavateiden kesä- ja talvikunnossapito on ulkoistettu yksityisille urakoitsijoille, jotka huolehtivat Kaavin kunnan ja Kaavin Vuokratalojen kiinteistöjen ulkopuolisten kulkualueiden kunnossapidosta. Kunnossapitoon kuuluu talvella lumenauroukset sekä poisvienti sekä hiekoittaminen ja kesällä asfaltin puhdistukset, piennarten niittäminen sekä hiekkateiden lanaukset ja tarvittaessa pölynsidontaan liittyvät suolaukset. Kaavin kunta lähes vuosittain suunnittelee peruskorjauksia kaavateille, tekee asfalttikorjauksia sekä tarvittaessa peruskorjaa kaavateitä. Vuonna 2023 valmistui Kaivotien peruskorjaus.

Kaavin tekninen toimi on toteuttanut vuonna 2023 Kaavin kunnassa valaistusten uusimisia energiatehokkaammiksi kiinteistöissä, liikunta-alueilla sekä kaavateillä. Kiinteistöissä toteutettiin valaistusten uusimisia Kaavin koulun vanhalla puolella, jossa yleisten tilojen ja luokkahuoneiden valaistukset muutettiin LED-valaistukseksi. Liikunta-alueiden valaistuksia korjattiin vuoden aikana kirkonkylän jääkiekkokaukalolla sekä valaistulla kuntoradalla. Kaavateiden valaistuksia parannettiin Harjulan sekä Kallion alueella. Valaistusten osalta säädettiin myös valojen toiminta-aikoja, jolloin valot ovat päällä perustuen hämäräkytkimiin sekä kello-ohjaukseen.

Kiinteistöillä toteutettiin myös erilaisia suunnitelmia ja korjaustoimenpiteitä liittyen lämmitykseen, tilojen toimivuuteen ja rakennustöiden loppuunsaattamiseen. Nuorisotalolle tehtiin lämmitystapamuutokseen liittyvät suunnitelmat, jossa talon lämmitysjärjestelmä muutettiin suorasta vesikiertoisesta sähkölämmityksestä maalämpöön. Nuorisotalon lämmitysjärjestelmän muutostyöt aloitettiin marraskuussa 2023 ja viimeistellään valmiiksi kesällä 2024. Kaavin virastotalolle tehtiin suunnitelmat palvelusihteerien työtilojen muuttamisesta avokonttorista työhuoneiksi, jotta virastotalo voidaan avata kuntalaisille. Muutostyöt virastotalolla aloitettiin joulukuussa 2023 ja työt saadaan valmiiksi maaliskuussa 2024. Kaavin päiväkodin loput viimeistelytyöt, kuten pihatyöt ja laitetöimitukset toteutettiin kesällä 2023.

Kaavin urheilukentän kehittämiseksi tehtiin yleissuunnitelma alueen kehittämiseksi. Yleissuunnitelman pohjaksi tehtiin yleinen kysely, johon pääsivät vastaamaan niin urheilukentän käyttäjät kuin kaikki kuntalaiset.

3.5.ELINVOIMA

Investoinnit ovat tärkeä osa elinvoimaista kuntaa ja luovat uskoa tulevaisuuteen. Ilman investointeja kunnan kehitys pysähtyy. Talousarviovuonna varauduttiin valokuidun rakentamiseen. Kaavin kunta sai korkeimman mahdollisen rahoitusosuuden liikenne- ja viestintäministeriöltä. Ministeriön rahoitus kattaa valokuidun rakennuskustannuksista 58 %. Kaavin kunnan osuus on 8 %. Varsinainen rakentaminen siirtyi vuodelle 2024 ja valmista tulisi olla vuoden 2025 loppuun mennessä.

Kaavateiden peruskorjaus keskittyi Kaivotien peruskorjauksen loppuun saattamiseen. Kaivotien peruskorjauksen lopulliseksi ”hintalapuksi” muodostui vuosien 2021–2023 aikana yhteensä noin 1,26 milj. €. Tilinpäätösvuoden osuus Kaivotien peruskorjauksesta oli noin 0,5 milj. €. Toinen merkittävä investointi oli nuoristalon lämmityslähteen muuttaminen sähköstä maalämmöksi. Kunnanviraston sisäpuolen muutostyöt aloitettiin loppuvuodesta 2023, jolla tavoitellaan parempaa työympäristöä kunnanvirastolla työskenteleville, sekä parempaa palvelua kuntalaisille. Tilinpäätösvuoden aikana toteutettiin myös suunniteltu moottorikelkkareitti sekä saatettiin loppuun uuden päiväkodin viimeistelytyöt.

Kaavin kunnan elinkeinojen kehittämistoimet 2023

Ta	Toteutuminen
Kevät – ja syysmarkkinat	Molemmat toteutuivat
Vapaa-ajan asukkaiden kesätapahtuma	Mökkiparlamentti 13.7.2023
Kesätorit	Toteutui
Nettisivujen ja esitteiden päivitys	Kotisivut uudistettu 2.12.2023
Kauppakylä Kaavi –yhteistyö	Yritysyhteistyötä edistettiin
Pimeän taivaan hanke	Toteutui erittäin laajasti

4. Hyvinvointisuunnitelma

Laaja hyvinvointikertomus

Kuntalain mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä. Terveystieteiden lain (1326/2010 § 12) ja sote-järjestämislain (612/2021 § 6) mukaan kunnan on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä kunnanvaltuustolle vuosittain. Lisäksi kunnan on valmistettava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista.

Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho. Hyvinvointikertomuksessa kuvataan kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden kehitystä ja sen tarkoituksena on tuoda esille kuntalaisten hyvinvoinnin keskeiset vahvuudet ja haasteet. Tavoitteena on myös kuvata tehtyjä toimenpiteitä ja johtopäätöksiä sekä tehdä toimenpide-ehdotuksia valtuustokaudelle. Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet.

Laaja hyvinvointikertomus on eri hallintoalojen asiantuntijoiden, kolmannen sektorin ja seurakunnan kanssa yhteistyössä koottu asiakirja. Sitä voidaan käyttää johdon työvälineenä, poliittisen päätöksenteon tukena sekä strategiatyön ja suunnittelun pohjana. Tavoitteena on juurruttaa hyvinvointityö osaksi normaaliarkea. Tässä laajassa hyvinvointisuunnitelmassa on huomioitu myös lastensuojelulain (417/2007 §12) edellyttämä lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ikääntyneiden toimintakyvyn (612/2021 §6) sekä ehkäisevän päihdetyön (523/2015) suunnitelma. Lisäksi kuvataan Kaavin kuntastrategia sekä kehittämisohjelmat.

Hyvinvointikertomus on tuotettu yhdessä kunnan hyvinvointityön koordinoinnista vastaavan johtoryhmän, hyvinvointikoordinaattorin ja säännöllisesti kokoontuvan monialaisen hyvinvointiryhmän kanssa. Hyvinvointikertomuksen valmisteluun on osallistunut kuntalaiset, kolmas sektori, yritykset, henkilöstö ja luottamusmiehet. Tavoite on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä rakenteiden kehittämisestä. Kunnan on seurattava asukkaitensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Hyvinvoinnin edistäminen on kaikkien kuntalaisten asia ja työ on osa jokapäiväistä toimintaa poikkihallinnollisesti. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä ehkäisevä työ ovat oleellinen osa myös Kaavin kunnan strategiaa.

[Kaavin kunnan laaja hyvinvointikertomus ja suunnitelma](#)

5. Suunnitelman laatijat

Harri Korhonen kunnanjohtaja

Juho Pulkka vs hallintojohtaja

Teemu Laasanen rehtori ja sivistysjohtaja

Mervi Virtanen Päiväkodinjohtaja

Markus Hartikainen tekninen johtaja

Marko Paakkanen etsivä nuurityö / HYTE koordinaattori

6. kertomuksen hyväksyminen toimielimissä